

פרשת תזריע – זאת תהיה

מפטירין מחר חודש (שמואל א' כ'). מברכים ר"ח **אייר** ביום א' ובי'. אומרים אב הרחמים. המולד: יום שבת קודש, שעה 10 עם 17 דקות, 3 חלקים, ולשעון א"י 3.41. לוח א"י, הרב טוקצינסקי זצ"ל

היצירה האלוקית

הנס הראשון הוא בעצם יצירת האדם החי והמדבר. יכולתו של הקב"ה המתבטאת ביצירת האדם עומדת כאן בניגוד לצייר בן אנוש, היכול לצייר או לפסל צורה בכותל, אך אין בידי לתת בה רוח חיים, להניע אותה או להביאה לידי שמיעה, ראייה או דיבור. עניין זה מופיע בתלמוד:

בוא וראה, שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם - צר צורה על גבי הכותל ואינו יכול להטיל בה רוח ונשמה קרביים ובני מעיים, והקב"ה אינו כן - צר צורה ומטיל בה רוח ונשמה קרביים ובני מעיים. והיינו דאמרה חנה, 'אין קדוש כה' כי אין בלתך ואין צור כאלוהינו', מאי 'אין צור כאלוהינו' - אין צייר כאלוהינו.

(ברכות י"א)

מובא בספרה של שולמית אליצור "שירה של פרשה" בפרשת השבוע שלנו, לנושא הלידה שמופיע ראשון בפרשה.

שעור פרשת השבוע: הרב דוד

י מ י ה ח ו ל		ש ב ת	
5.13	זמן תפילין /טלית	18.53	הדלקת נרות
9.20	סוף זמן ק"ש	14.00 א' 19.00 ב'	מנחה
19.17←19.14	שקיעה		ערבית
13.15	מנחה א' (בחד"א)	6. 45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.05	מנחה, שיעור וערבית	11.30	קידוש
19.34	צאת הכוכבים	17.10	לימוד 'דור לדור'
20.10	ערבית	17.40, 13.30	מנחה
		17.45	שיעור חנן גולן
7.30	שחרית נוער	19.49	צאת השבת

השיעור של חנן גולן: "השמטות והוספות בסידור"

אחות תורנית השבת – דורית ריזר

ש ב ת
ש ל ו מ

מה צרעת הבית וליוס הצמאות?

פרשיות השבוע, תזריע-מצורע עוסקות בהופעות שונות של נגע הצרעת (צרעת הגוף, צרעת הבגדים וצרעת הבית) ובדרכי הטהרה מטומאת הצרעת. מפשט הכתובים עולה כי בנגע הצרעת יכול כל אחד לחלות ואפילו נמצא בחוץ לארץ, למעט צרעת הבית שם פותחת התורה (ויקרא יד, לג-לד):
וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר. כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְכֶם לְאַחֲזָהּ וְנִתְתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם.

מלבד התמיהה על הקשר בין טומאת הצרעת לארץ ישראל, מתעוררת שאלה נוספת עם קריאת פסוקי הפתיחה לפרשת צרעת הבית. התורה פותחת את הפרשייה באופן מאוד חגיגי וססגוני 'כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְכֶם לְאַחֲזָהּ וְנִתְתִּי...! הקורא מצפה ודאי להבטחה מיוחדת או למתנה שתיתן לעם ישראל מייד עם כניסתם לארץ, שהרי פסוקים בלשון דומה נמצאים במקומות אחרים בתורה, למשל:

1. הקרבת קרבן הפסח (שמות יב, כה)

וְהָיָה כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן ה' לְכֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת:

2. הפתיח לפרשיית הבאת הביכורים (דברים כו, א-ב)

וְהָיָה כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֵיכֶם נֹתֵן לָךְ נַחֲלָה וּירְשֶׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּתָּ בָּהּ: וְלִקְחַתָּ מִרְאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֶרְצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֵיכֶם נֹתֵן לָךְ וְשָׂמַתָּ בְּטֶנָא...

3. הפתיח לפרשיית מינוי המלך (דברים יז, יד)

כִּי תִבְאֵ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֵיכֶם נֹתֵן לָךְ וּירְשֶׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּתָּ בָּהּ וַאֲמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ...

הפתיחה החגיגית יוצרת צפיה גדולה שמעצימה את האכזבה עם קריאת סופו של פסוק: '... וְנִתְתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם'. מדוע מתנסחת התורה דווקא בצורה זו?

נראה כי הפתרון נעוץ בהבנת הקשר המיוחד שיש לנו עם הקב"ה, הבא לידי ביטוי דווקא בארץ ישראל. מדוע כועסים הורים על ילדיהם כאשר אינם מתנהגים כשורה? ברור לכל בר דעת שכעס זה נובע מרצון ההורים שילדיהם ילכו בדרך הישר ויתקנו את מעשיהם. שונה היא ארץ ישראל מכל הארצות כפי שמגדיר אותה משה רבינו (דברים יא, יב): 'אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֵיכֶם דָּרַשׁ אֶתְּהָ תָּמִיד עֵינַי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה'. בארץ ישראל אנו נמצאים תחת השגחתו הצמודה ועינו הפקוחה של הקב"ה. זוהי מציאות משמחת מאוד המלמדת על קשר טוב ואוהב. יחד עם זאת, דווקא בגלל שהוא מתבונן בכל דבר הוא רואה ומקפיד על כל מעשה.

ידועים ומוכרים הם דברי חז"ל כי הצרעת היא עונש על עיסוק אינטנסיבי בדיבור רע על האחר. הנוכחות של עם ישראל בארצו של הקב"ה תחת השגחתו היא בשורה משמחת מאוד. לכן, יעניש ה' את אוהביו כאשר הם מתנהגים בצורה קלוקלת. ענישה זו באה לידי ביטוי בצרעת הבית, כלומר בנקודת החיבור הפיזית של האדם עם ארץ ישראל. 'כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב ה' יוֹכִיחַ וְיִכָּאֵב אֶת בֶּן יִרְצָה' (משלי ג, יב). 'בְּשׁוֹב ה' שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל' (תהלים יד, ז).

זה היה השבוע (י"ט)

בפתח הגליון אני (חייצ'ה) רוצה להיפרד בשם כולם מהעורכת החרוצה והמוכשרת שנשאה בעול העלון בשלוש השנים האחרונות, בהתמדה, בחריצות ובכשרון רב, אפרת פראווי. אני יכולה להעיד שמלאכת עריכת העלון אינה קלה כלל וכלל כפי שזה נראה, ואפרת עשתה זאת במסירות ובאהבה, ואנו מאחלים לה – הצלחה רבה בכל אשר תמשיך ותעשה.

ביום ראשון ליווינו למנוחת עולמים את חברנו אברהם קופולביץ' (קופו) ז"ל. דברים לזכרו נשאו בני דה-לוי בשם המשפחה ואלי שלוין בשם הקיבוץ – ראו ההספדים בהמשך העלון. לנורית, ריקי, אילת ונגה היקרות ולכל המשפחה – ישלח לכם ה' כח ונחמה להתמודד עם האובדן.

חג הפסח כבר מאחורינו, ועינינו נשואות אל האירועים הקרבים ובאים של יום השואה, יום הזכרון וחג העצמאות. אך לפני שנעבור הלאה, סקירה קצרה של אירועי חול-המועד: **ביום ראשון התקיים טיול בארגון ועדת תרבות ליער חרובית.** היה טיול מסע יפה בין העצים, בתוספת הסבר נחמד וחידונים של עדיאל גינזברג. המשפחות עם הילדים נשארו בגן המשחקים בחרובית, ומי שרצה המשיך לתל-מרשה לעליה רצינית שבסופה תצפית מדהימה למרחקים.

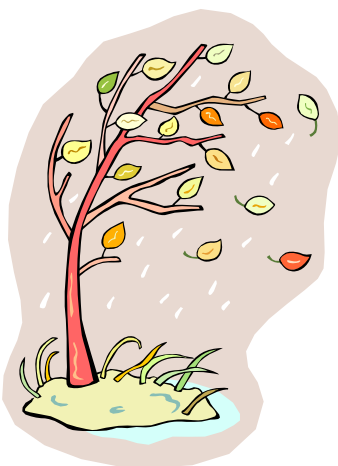
ביום שני של חול המועד יצאנו לשדות לברכת האילנות. נהנינו ממראה החיטה שהבשילה, שבע"ה תתרום לשפע ברכה לקיבוץ. בטקס קרא הציבור פרקי הודיה על ירידת הגשמים בלב מלא-לאחר השנה היבשה הקודמת, וחלופ, מרכז המשק, נשא דברים אופטימיים על הצלחתו של ענף הפלחה. כפי שאמר עפר – לא צריך רק לבקש ולהתחנן ל-ה', אלא גם לדעת להודות על הברכות.

ביום שני בערב התקיים המופע "בילוי נעים" – מופע אהבה לת"א, ובו שירים וסיפורים המוקדשים לת"א. שמענו את סיפורי ת"א מפי עכבר העיר מולי שפירא, ונהנינו משירתה של אחייניתו לימור שפירא הנפלאה. הערב היה יפה ומרגש, ותודה לועדת תרבות על כל התוכניות היפות שהיא מעתירה עלינו!

והשבוע, ביום רביעי, ציינו את ערב יום השואה בהצגה מיוחדת במינה – "מניה", עליה מדווחת חייצ'ה בהמשך העלון.

הודעת מערכת:

בשבוע הבא יודפס העלון כבר ביום שלישי, בשל אירועי יום-הזכרון ויום העצמאות. נא להעביר חומר לעלון עד יום שלישי בבוקר לחייצ'ה.

קיבוץ סעד אבל
על מותו של חברנו
אברהם קופולביץ' (קופו) ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

דברי סרידה לקופו ז"ל מאת חתנו בני דה-לוי

קופו אינו האיש שמניח אחריו צוואה או צרור בקשות ועצות במעמד כזה. אך הנה באורח פלא, באחת הלוויות האחרונות, בעת שהתארכו ההספדים, פנה אלינו בבקשה נדירה – "אני מבקש שאצלי לא תאריכו בהספדים", כעין "יודם אהרן" שקראנו רק אתמול. אנו כמובן נמלא את בקשתך, אך ברשותך דווקא נתעכב באותה פרשיה על הכתוב "בקרובי אקדש":

"אמר לו משה לאהרן – אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך. עכשו רואה אני שהם גדולים ממני או ממך". כמו אז, במעשה נדב ואביהוא, כך אנו כאן היום מנסים לברר מדוע, בך קופו בחר המקום להתקדש?

ובכן רבותי, במקרה של קופו אין צורך לא במדרש, לא ברמז ובוודאי שלא בסוד – הכל מונח בפשטות שהתחדשו בכל יום ויום במהלך חייו:

קופו, איש של איזונים המתהלך תמיד בנתיבות שלום. העובדה שצמח כעילוי בישיבה לא הפריעה לו להתגייס וללחום בצבא. מפגין בקיאות נדירה בהיסטוריה ובספורט שאינה נופלת מהשגותיו בתורה ובחסידות. נוח להופיע עם חבורתו בקיבוצי השומר הצעיר כפי שנעים לא פחות להתייצב להתוועדות אצל הרביה. בבוקר, חזק ותקף בבניין ולעת ערב רך ומסור לגידול בנותיו.

קופו, על איזון מידות כה נדיר כשלך כתב חובת הלבבות: "ליבו רחב מאד ונפשו שפלה, מואס בגדולה ושונא השררה, מיושב זכרון. חכמתו רבה וענוותו רבה. ידידותו זכה, ובריתו נאמנה, משאו קל ועזרתו רבה. אומר ועושה. צרותיו רבות ותלונתו מועטה. אוהב הא-לוהים, רודף רצונו".

מכובדיי, דומה שהיום כולם כבר יודעים כי על-מנת להבטיח את קיומו של עם ישראל דרושים לנו רועים ונסיכי אדם עם איזון מידות עדין ונדיר כפי שהיה לך קופו.

שנים רבות עשית זאת כאן עמנו למטה, וכעת "בקרובי אקדש", נקראת להמשיך ביתר שאת את מלאכת הקודש מלמעלה.

אין סמלי מכך כי בעוד רגעים ממש נמנה לעומר את יום "גבורה שבגבורה" – יום מיוחד ומסוגל בו מתגברות הגבורות. ומכאן, מקיבוץ סעד, אותו כל-כך אהבת, אנו מבקשים ממך שתהיה מליץ יושר על עם-ישראל, ושתמשיך במלאכת האיזון – גבוה מעל גבוה.

אהבים אותך, כל המשפחה.

דברי סרידה

אברהם, אברום, קופו ועוד שמות וכינויים רבים היו לקופו, שאכן התאימו לו. ידיעותיו במגוון נושאים היו רבות, וזכרונו המופלא יכול היה להכיל מספר רב של אנשים.

קופו נולד בפתח-תקווה למשפחה חסידית (סלונים) ועבר לרחובות בגיל צעיר מאד. אביו, ר' יחיאל, היה ממייסדי החינוך העצמאי, ומשגיח הכשרות הראשון בעיר. אמו אסתר, תלמידתה הראשונה של שרה שנירר, מייסדת בית-יעקב ובתיה, הקימה ברחובות את ביה"ס בית-יעקב, וגם ניהלה אותו עשרות שנים.

הכרנו לראשונה בגן-הילדים. למדנו בביה"ס היסודי תלמוד תורה, והמשכנו יחד עד לסוף דרכו (מלבד 4 שנות פרידה, כשהלך ללמוד בישיבת הישוב החדש, ואני לכפר הרואה). היינו יחד כשהצטרף לגרעין, לנחל ולאחר מכן גם לקיבוץ, ואז התחיל לבנות את הארץ בלי פראזות והגזמות, הפטיש על החגורה והכובע המוכר על הראש, ואין כמעט בית בקיבוץ, חדר-אוכל וכל מבנה אחר שלא נטל חלק בהקמתו. מעל 30 שנה הוביל את צוות הבניה בתפיסה מהירה ובזכרון נדיר, והיה כתובת אחרונה לכל שאלה, תאריך ומיקום של כל קורה, עמוד, יציקה וגג.

בין לבין, עבד במשקי הנגב בת"א, ונהנה מאד להיות איש הסאונד של להקת סעד תקופה ארוכה. בשנותיו האחרונות עבד כידוע בלול.

לא רק בעבודה הפגין קופו את זכרונו המופלא, אלא גם בידיעת הארץ, צה"ל, מלחמות ישראל והעולם ובמיוחד התמצא בכל ענפי הספורט ואהב לצפות בכולם, לברר תוצאות, זמנים, שמות ומקומות – אברום היה הפוסק האחרון.

אהבתו למדינה היתה ללא פשרות. לבר-המצווה של ילדינו הביא את "תולדות מלחמת הקוממיות", "ספר ההגנה" וכו'.

קופו ז"ל הקים משפחה לתפארת, ואת נכדיו המבריקים העריץ מאד. לא אשכח את קופו ונורית צועדים בשבילי המשק כשידו תמיד על כתפה נשענת, והמשענת הזאת היתה חזקה ותומכת לאורך כל הדרך, ובמיוחד בלטה בחודש האחרון.

קופו היה איש סייפא וספר, ובכל שנותיו בקיבוץ לא החסיר תפילה במניין אלא מתוך אילוץ. היה הראשון שפתח את האורות והמזגן בבית-הכנסת, ואם היה חסר מיד שאלו – איפה קופו? אנחנו נמשיך לשאול איפה הוא בתפילות, בקידושים, ובמיוחד בפרלמנט, ותמיד נזכור את החבר שחסר.

מ'קי פ'כוכטר

"אחז מנני החבורה שנת – ידאכל כל בני החבורה" (שנת ק"ו)

אברהם או קופו – תלוי בפי מי - היית הצעיר בחבורתנו – חבורת גרעין "הטירה" שהגיעה לסעד בדיוק לפני 55 שנים – בחוה"מ פסח תשי"ז, והנה הלכת ראשון, ואנו דואגים...

אנו דואגים, כי הכותל שנראה עד היום איתן, מתחיל להתערער קמעא בנפול ממנו לבנה אחת. נולדת ברחובות שעליה היתה גאווה, למשפחה חסידית, כשאביך – ר' יחיאל היה מסור בכל מאודו לענייני הכשרות בעיר, ואמך – אסתר, היתה מורה נערצת בבית הספר. אתה, שקלטת מהר את חומר הלימודים בבית הספר, קפצת מכיתה לכיתה ועברת כמה מוסדות לימוד. את מה שהחסרת שם, השלמת בכוחות עצמך – ואכן היית אוטודידקט וצמא דעת. שלטת בהיסטוריה של עם ישראל, בידיעת הארץ, בהיסטוריה העולמית במאה השנים האחרונות, בפוליטיקה העכשווית, בספורט, ובעצם במה לא, ואת בקיאותך הוכחת בכל שיחה ומפגש.

גם את משפחתך השלמת מרחובות – הכרת את נורית תבל"א, ואיתה הקמת משפחה לתפארת – ריקי, נגה ואיילת וכל הצאצאים.

בניינים רבים בסעד חבים לך את הקמתם. היית חלק מצוות הבניה של הקיבוץ, כאשר הסמל המסחרי שלך היה הפטיש התקוע בחגורה.

היית, עד שנפלת למשכב, ראשון המתפללים בבית הכנסת ובסיום התפילה - אחד מראשי התוועדות "חגיגות הקפה" – פרלמנט הבוקר בחדר האוכל.

נגעה לליבנו מסירותך למצוות כיבוד אב, שעבר לקהילתנו לאחר שהתאלמן. טיפלת בו בכל עת, גם כשהגיע למצב שבו היה תלוי באחרים.

לנורית, לבנות, לחתנים, לנכדים ולאחים – מן השמים תנוחמו.

ואתה - לך בשלום ותנוח בשלום על משכבך.

אפי fe ויון

תוכנית לצרף השואה והשמירה – "אניה"

אל הבמה קרטעה בצעדים כושלים ועלתה במדרגות – בעזרת העוזר התומך בה, עם מקל של נכים, אשה זקנה, מעוררת רחמים, שלא הבינונו כיצד הביאו אותה להופיע בפני קהל. היא הייתה עטופה כולה, לא ראינו בכלל את כפות ידיה שהיו מכוסות כל הזמן והיא שרבה רק מדי פעם את קצות אצבעותיה עם ערימות של טישו כדי לנגב את אפה ואת דמעותיה – היא הייתה כל-כך אומללה, ולא יכולנו להבין איך זרקו אותה ככה לבדה לבמה למשך כל הערב.

היא מיד הודיעה לנו שביקשו ממנה כל הזמן שתספר את מה שהיא עברה בשואה, והיא סירבה לכך, כי היא לא הייתה מוכנה לחלוק עם אף אחד את הזוועות שעברה. אך בעת האחרונה היא חלתה מאוד ושכבה זמן רב בבית-חולים, והיא חשה שזמנה עומד להיגמר, ולכן היא חייבת לספר.

ואז החלו פרצי בכי וצעקות קורעות לב, וחששנו שעוד מעט קט והיא תתמוטט לרגלינו, ולא הבינונו איך אף אחד ממלוויה לא חש לעזרתה, עד שבאחת הפעמים כאשר היא ניסתה לתפוס את כוס המים ללא הצלחה, ניגשה אליה לעזרה נערה רחומה מחברת הנוער.

היא סיפרה סיפור קורע לב על המסע ברכבת לאושוויץ, היא ואמה ואחותה הגדולה שהייתה בהריון, על הצפיפות הנוראה בקרון ועל המחנק וחוסר היכולת לנשום וצעקות הילדים הרכים, עד שכולם כבר ביקשו שיגיע הקץ למסע – ולא שיערו שסוף המסע מתחיל בנורא מכל, בכניסה למחנה ההשמדה אושוויץ, על הסלקציה הנוראה שעברו, על האם שהופרדה מבנותיה והיא זועקת אל בתה שהיא תעבור אליה כי היא פוחדת להישאר לבד אבל היא יודעת שהיא צריכה לשמור עתה על האחות שבהריון. וכשהיא מנסה לברר מה קרה עם האם עונים לה בגסות – משגיחות יהודיות – שתישא עיניה ותראה את העשן היוצא ממקלחות הגז – ושאימה נמצאת כבר בדרך לבור המוות.

ומגיע יום הלידה, אף אחת באולם לא מוכנה להושיט עזרה והיא מיילדת את אחותה, אל האולם נכנס מנגלה "יפה-התואר" ולוקח את האחות עם התינוק לקליניקה שלו. היא נרדמת באפיסת כוחות וכשהיא מתעוררת בבוקר היא שמחה לגלות שאחותה חזרה עם התינוק, אך אחותה מראה לה את שדיה הקשורים.

היא מוצאת סמרטוט מטונף, והיא שמה בו מדי יום פרורים מהלחם שהיא מקבלת במחנה שרויים במים או במרק – כדי שהוא לא ימות ברעב, והמשגיחה באולם מביאה לה מזרק עם מורפיום ומשכנעת אותה להזריק לתינוק – כדי למנוע ממנו את ייסורי המוות מרעב. לבסוף היא עושה זאת, ומתחלחלת מזעקות האשמה של אחותה. מנגלה נכנס כדי למדוד את כושר העמידה של התינוק – כמה זמן הוא יחזיק מעמד ללא אוכל, והיא מבשרת לו שהתינוק כבר מת, והוא מושלך על בור המוות עם כל המתים.

היא לא יכולה לסלוח לעצמה לעולם את מה שהיא עוללה לאחותה, כשהמיתה את תינוקה. בעמל רב ובייסורים היא מתרוממת מכיסאה – עוד מעט קט ותיפול – מדוע לא בא לעזרתה עוזר הבמה – כמעט ואני קמתי לתמוך בה - אבל הנה הוא מגיע ומוריד אותה אט-אט אל מאחורי הקלעים.

ואז מגיח לבמה – תוך כדי מחיקת האיפור הכבד ובצעדים קלילים – השחקן הצעיר שי קדימי, בן 33, ואז מתחיל הסיפור האמיתי של הערב.

מכיתה ג', הוא לא יודע למה, התעניין שי בספרות השואה. תחילה רק בתמונות, ואח"כ הוא בלע ספרים שעסקו בשואה. הוא חיפש נשים שעברו את השואה ונקשר אליהן בקשרי ידידת עמוקים, ועם שלוש נשים – כל אחת לחוד – הוא היה בשבילן מה שלא היו להן בניהם ובנותיהם.

לו הן סיפרו את הסיפורים האמיתיים והמזעזעים כל-כך מה מה שהן עברו, הסיפורים שלא סיפרו לילדיהם, בנימוק שהם לא רוצים לשמוע – אך זה היה רק תירוץ, והוא לא רצה להכיר את הבנים שלא רצו לשמוע.

ואז נפתחו כל הקשרים. שי למד משחק בבית צבי, ומשלוש הנשים שהכיר ואהב – אדה, אסתר ורות – רקם את הסיפור האחד בשם הכולל "מניה", ואת הסיפור הזה המחזי והוא מופיע בו כבר 14 שנים בארץ ובעולם, בהצלחה רבה.

משלוש הנשים נפטרו כבר שתיים, ונשארה האחרונה- רות, שהיא זאת שילדה את תינוקה והמיתה אותו שלא יסבול.

באחת ההצגות באה אליו ילדה קטנה ושאלה אותו – מדוע הוא הציג את סבתא שלה, וכך נודע לו שהילדים אהבו מאוד את אימם ורצו לשמוע את סיפורה, אך היא לא רצתה להכאיב להם ולכן לא סיפרה - כדי לא להכניס הביתה צער ויגון.

ומאז כל הבנים והנכדים הם ידידי הקרובים ובאים לכל הצגה שלו ויושבים בשורה הראשונה. ומשלוש הנשים שכל-כך אהב נשארה רק אחת – רות- אשה אצילה, וראינו בסרט קצר את המפגש ביניהם – כל-כך מלא אהבה. והלב עולה על גדותיו.

דיווחה – חייצ'ה יקותיאל

לזכרית את נתן

ביום הראשון של חול המועד פסח התקיים מפגש מיוחד. שני שנתונים של בני סעד, מה שנקרא בזמנו חברת ילדים אחת, החליטו שלא ראו זה את זה מספיק זמן ומן הראוי להיפגש. הדבר היה כך – חברים משכבר הימים, נדברו ביניהם שחייבים ליזום מפגש, ובאופן לא מקרי החליטו שהאירוע החשוב הזה יתבצע ביום הזיכרון של נתן שלנו ז"ל. היוזמים היו דוד גולן ולאה ארלקי (אילן) שהריצה את כל המיילים.

דברי הדואר האלקטרוני זרמו מכל הכיוונים כאשר אנחנו, ראובן ואני, בין המכותבים. בדברי הדואר הוזכרו ימי העיון שאנחנו, בני משפחת עברון, ערכנו במשך שלושים שנה, וצוין שאותם אירועים היו מוקד למפגש בין כל מוקירי זכרו של נתן ז"ל, ביניהם אותם בני מחזור חברת הילדים הנ"ל. ההיענות הייתה גדולה והחברים עם משפחותיהם, ילדיהם ונכדיהם אכן הגיעו למקום בהמוניהם למועד שנקבע. גם העברונים הגיעו עם צאצאיהם (מקומי נפקד כי הייתי חולה) ובנוסף לטיול נעים במזג אוויר אביבי סופרו חוויות מימי הילדות והנערות עת המוות עוד לא הכה בחבורה.

ומכאן למשהו אחר המתקשר לנושא: בשבוע שלפני פסח פנה אלי שאול גינזברג (בן כיתתו של נתן, אח של בני ומוישלה) וביקש שאעיין בחוברת המקורית של עבודת הגמר של נתן ז"ל על הצפרים הטמאות בתורה (פר' שמיני). הוא ציין שבחוברת הזיכרון נפלה כנראה טעות בפרק המדבר על התנשמת, "אני בטוח" כך אמר "שנתן לא טעה". עשיתי כבקשת שאול והוא אכן צדק, בחוברת הזיכרון יש טעות דפוס, באמת נתן לא טעה. התרגשתי מאד! איזה אשראי יש לנתן שלנו אצל חבריו עדיין אחרי 34 שנים! והאשראי הזה, עם הקשר והזיכרון החי עדיין, היה נוכח גם במפגש המרגש ביום הראשון של חול המועד פסח.

פרופסור אדיר כהן בשם חז"ל אומר, שהאדם אינו מת כל עוד זוכרים ומזכירים אותו. אשרינו שזכינו.

יעה צברון

נר זכרון:

כט' בניסן – יום השנה לפטירתה של חברתנו ציפק'ה לנדאו ז"ל (תשכ"ג)

ל' בניסן – יום השנה לפטירתו של אבא בנימין פולק

ל' בניסן – יום השנה לפטירתו של סבא דוד שטיין (אבא של עליזה גולדפדן)

"ויהי נעם ה' עלינו ומעשה ידנו כוננה עלינו, ומעשה ידנו כוננהו"

קוראים יקריט.

בימים אלה אני מסיימת את תפקידי כעורכת העלון, ומעבירה את השרביט למחליפי, יורם קימלמן. יורם ייכנס לתפקידו בע"ה בתחילת יוני, ועד אז תמלאנה את התפקיד חייצ'ה ודרורה הנאמנות. נכנסתי לתפקיד העורכת בדיוק ביום העצמאות לפני שלוש שנים, וכעת הגיע הזמן לכמה מילות סיכום...

בתחילה נדמה היה לי כי עיקר תפקידה של העורכת הוא לנבור בכתובים ולחפש חומר, לראיין ולדווח על הנעשה בקיבוץ. עם הזמן גיליתי שלהיות עורכת עלון זהו תפקיד ציבורי הנושא בחובו אחריות גדולה, ומצריך רגישות רבה, ופירושו גם שבתות המלוות ב"כאבי בטן" – האם נהגתי נכון לגבי פרסום זה או אחר? האם דייקתי בפרטי המזל-טוב? מה אם שכחתי איש או אירוע ממש חשוב? וכו'...

גיליתי עוד כי תפקיד העורכת כולל גם את הצורך לחדד עמדות אישיות, ולהבהיר סולם אישי של ערכים, אמונות ודעות. בעקבות כך הרגשתי כי תפקידי הוא לא רק להיות "ייסמנית", ולפרסם כל מה שניתן לי, אלא גם להפעיל את שיקול דעתי, ולהביא לידי ביטוי מה שאני מאמינה בו.

חשוב היה לי לשמור על נקיות ציבורית, על התבטאות מכבדת שאינה פוגעת ישירות בפרטים בחברים, ובשמירה על שלום בקהילה. היו פעמים (ספורות בלבד) שבהן העדפתי את הערכים הללו על-פני חופש הביטוי (וגם זאת לאחר התייעצות עם המערכת, וחשיבה רבה). אני מודעת לכך שהיו כאלה שנפגעו מן ההחלטות הללו, ועל-כן אני רוצה לנצל במה זו כדי להתנצל על הפגיעה. כמובן שעורך או חבר אחר יכול להעמיד סולם עדיפויות אחר-ולגיטימי לגמרי-ממה שניסחתי כאן. עם זאת, במבט לאחור אני חשה שזו היתה הזווית האישית שלי כעורכת, ושחשוב היה לי לשמור על עמדותי זו.

ענין נוסף שהעסיק אותי במהלך הקדנציה הוא הקושי למצוא כותבים לעלון. אני מפרשת את המציאות הזו כקשורה לתהליך ההפרטה, להידלדלות הנוכחות באסיפות ובאירועי תרבות, לקושי למצוא בעלי תפקידים בקיבוץ – ככלל ישנו בעיני תהליך של התכנסות ואולי עייפות מן הפעילות הקולקטיבית, וזה הורגש גם בעלון.

מעטים הם הכותבים דעתם בעניינים ציבוריים – אם מתוך עייפות ופסימיות מהיכולת לשנות, ואם מתוך חשש מביקורת או "תיגוג". כתוצאה מכך, העלון אכן הצטמצם פעמים רבות לפורמט של ברכות, תודות ודיווחים. אך מה לעשות, שהעלון הוא ראי לנכונות החברים לכתוב לו. דבר זה הביאני למחשבות שונות לגבי הצורך בעלון הקיבוץ – אולי כדאי לוותר על עלון שבועי ולהסתפק בעלון חודשי, וכדומה.

למרות האמור לעיל, כאשר אני פוגשת חבר ותיק בשבילי, צועד עם העלון תחת כתפו בשבת, ומספר כי הוא בדרכו לבית חברים לדון עמם על כתבה בעניין הצמיחה הדמוגרפית, או כאשר אני פוגשת חברים המלנינים על כך שלא קיבלו עלון השבת, ובבירור נראית על פניהם אכזבה משבירת המסורת – אני מבינה כי קהל הקוראים נשאר נאמן, וכי עדיין, על-אף תהליכי ההפרטה, מקומו של העלון נותר מרכזי מאד ועל כך יש לברך.

ברצוני לסיים במספר תודות:

ראשית **לדרורה היקרה**, יד ימיני במערכת, שסייעה כל-כך בעצות טובות, בהאירה פינות שנסתרו מעיני, ובתיווכה אל הציבור המבוגר יותר, **לחייצ'ה**, שמעודי לא שמעתי ממנה "לא" – אם צריך החלפה, גיבוי, חלוקת עלונים ועוד. **לעליזה גולדפזן**, שהיתה חלק בלתי נפרד מחדר המערכת, ובמסירות הקפידה על שכפול אסתטי ומדויק, **לדני לזר** המשכפל כיום, שידוע רזי כל מכונה, ופותר כל בעיה בזריזות, **לדוד פולק** שנחלץ לעזרה ברוח טובה כשהמחשב משתגע,

לחברות המערכת **רכטי ושרה רוזמן** שסייעו בדילמות שונות בעריכה בזכות חוכמת חייהן ותבונת ליבן,

ולאמא שלי, שיש לה קצת יותר ותק כאן, שסייעה לי לא להכשל בפאדיחות, ונתנה עצה טובה בכל עת שביקשתי. תודה גם לכל מי שפירגן על השביל – אחרי הכל, כולנו זקוקים למילה טובה...

אפרת

ליורם-הרבה בהצלחה בתפקידך החדש, ולכם קוראים נאמנים – להתראות!

עומדים אנו בתקופה של ימים אישיים ולאומיים לא קלים – יום השואה, ומיד לאחריו יום הזכרון שבו משפחות רבות כל-כך אבלות על מות יקיריהן, וגם בקיבוצינו נפטר השבוע חבר ותיק ויקר, ובכל-זאת רצינו לתת מקום בעלוננו גם לשמחה, שמטבעם של חיינו, גם היא נוכחת ומשולבת לצד הצער.

לפני כחודש חגג חברנו יהודה רפפורט יום-הולדת 80 בקרב משפחתו וחבריו לעבודה במטע. לשולחן המערכת הגיעה ברכה שכתבה לו נכדתו אביב, וזו ההזדמנות לברך אותך יהודה בשנים טובות ורבות, בשמחה, נחת ובריאות!

סא,

לחשוב שאני מברכת אותך ליום הולדת 80!
וחושבת – בטח ברכו אותך בכל הברכות, וקנו לך את כל המתנות.
אז מה נשאר לי? החלטתי שאני מברכת אותך בזכרונות שלי.
אני לא אשכח אותם לעולם!

אני זוכרת איך שמחת כשהבאתי לך קישוטים לסוכה, ואיך ישר כשבאתי התנהגת אלי כאל נסיכה.
לא נשכח את השוקו המדהים, לא קר ולא רותח – חמים ונעים,
ואת קיטנת הנכדים איך אפשר לשכוח, כשהשקעת בי את כל המאמץ והכח.
תמיד כשהגענו זרועותיך היו פתוחות, ואני - רק במצח הייתי מוכנה לתת נשיקות.
ואני זוכרת שאת אלבום השורשים הייתי צריכה לעשות, ואותך לחרפן עם המון שאלות.
ומה הציון, אתה שואל? 100, תודה לאל!
ואת הטלוויזיות בכל הגדלים, כי אחרי הכל – מה אעשה בלי ערוץ הילדים?
איך תמיד אתה יודע לרפא את הכאב, טיפול חם ואוהב.
אני עדין לא מאמינה שאתה בן שמונים שנה, אבל אתה הסבא המושלם – אין עליך בכל העולם!
תמיד תדע שאני אוהבת אותך! מחכה ליום הולדת 90,

הנכדה, אביב.

לעפרה ואליאב גולדברג
לרחל ויואל עברון
לשושנה וראובן עברון
ולכל המשפחה
מזל טוב וברכות חמות
להולדת הבת-הנכדה-הנינה

לפז ואיציק דרור
ולכל המשפחה
מזל טוב מקרב לב
להולדת הבן – יואב

דו"ח ח'נוק

איך יודעים שבא אביב?
מסתכלים סביב סביב
ואם רואים שאין בוץ בשבילים
ואם רואים שנעלמו המעילים

ואם פרג וגם חרצית
לכבוד החג קשטו ארצי
אז יודעים, אז יודעים
שבא אביב שבא אביב
אז יודעים שבא אביב.
(דתיה בן-דור)

לאחר חורף קר ומבורך בגשמים הגיע סופסוף האביב ואיתו חופשת הפסח.
בכל שכבות הגיל יצאנו לטבע. מזג האוויר המתעתע של עונת המעבר, הצריך אותנו מידי פעם לשנות תוכניות ולהתאימן למציאות.

הטיול הראשון אליו יצאנו, היה **מסע בני"ע**. בעקבות תחזית גשומה הוא נדחה ברגע האחרון בכמה ימים, והעמיד בפנינו אתגר לא פשוט להיערך לתאריך החדש. עמדנו באתגר וכשלושים חניכים יצאו למסע, שהתקיים השנה באזור הגלבוע, וחזרו עמוסי חוויות. יישר כח למדריכים, לקומונרית ולחניכים, שלא ויתרו והתארגנו מחדש, גם כשזה דרש מאמץ ויצירתיות.

באותם ימים יצאו **ילדי בית כולל** לטייל באזור הנגב. גם כאן נדרשנו לשינוי המסלול בעקבות התחזית הגשומה. הילדים טיילו בעיר הנבטית ממשית ואח"כ בנחל ממשית. הטיול היה מאתגר והילדים חזרו עמוסי חוויות. בגלל השינוי במסע בני"ע גם טיול החטיבה עבר תלאות, ולבסוף יצאו נערי החטיבה ביום ראשון של חוה"מ לטיול בנחל ערוגות. הילדים "נפלו" על אחד מהימים היותר חמים, אך המים בנחל ציננו אותם (ולא את התלהבותם). **נערי התיכון** השכימו קום ויצאו לפנות בוקר, כדי לטפס על הסרטבה ולצפות ממנו על הזריחה. לאחר תפילה חגיגית וארוחת בוקר ניסו לטבול בבריכות ואדי קלט, אך המוני בית ישראל המטיילים בחוה"מ הברחו אותם... כמו כן יצאו **נערי ונערות החטיבה** לטיול אופניים לפעמוני הרוח ליד מאגר ניר עם, והכינו פיצות על סאג'. **ילדי המפ"ל** יצאו עם טרקטור ועגלה לפיקניק בשדות. **ילדי בית כולל** הקימו מאהל ואפו פיתות, והרגישו קצת כאילו הם יצאו ממצרים...

כמובן, שכל שכבות הגיל גם צחצחו את בתיהם.

בחוה"מ התקיים מפגש חגיגי של כל סניפי בני"ע של הקבה"ד. המפגש היה בטירת צבי לכבוד 75 שנים להקמתה. האירוע כלל משחק משימות ברחבי טירת צבי לשבטים נבטים, ניצנים ומעלות (כיתות ד' – ו') ובמקביל נערך חידון על ההיסטוריה של הקבה"ד לשבטים מעפילים, הרוא"ה ואיתן (כיתות ז' – ט'). האירוע הסתיים ב"פזמונסניף" ומזכ"ל בני"ע, דני הירשברג כיבד את האירוע בנוכחותו. למרות הנסיעה הארוכה- ארוכה, הילדים חזרו עייפים אך מרוצים.

מאמצים רבים הושקעו, כדי שתהיה לנו נציגות מכובדת באירוע.

אז למי התודה ולמי הברכה? קודם כל למזל הקומונרית שעומדת בראש, לצוות המדריכים החרוץ והמשקיע שפירסם, דירבן ועודד, חיבר את מילות השיר ועשה חזרות עם הילדים. לצורית לנדאו שחיברה את הלחן, למתמודדים בחידון (שאחת מהן חלתה בבוקרו של יום ותייצג אותנו כנראה בשנה הבאה...) ואחרונים חביבים- לחניכים היקרים, ששיתפו פעולה והיו מקסימים!

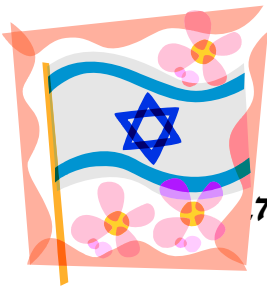
ולעניין אחר- לפני כארבע שנים, לקראת תהליך ההפרטה נערך ארגון מחדש של מערכת החינוך הבלתי-פורמאלי. בדקנו מה הם הערכים אותם אנחנו רוצים לשמר, והיכן אפשר לקצץ ולייעל. בעקבות תהליך זה הוקטנו המשרות, בוטלו ארוחות בוקר, קוצצו מספר היציאות וכו', ואכן צומצמו עלויות המערכת בכ- 30% (300,000 ₪). בארבע שנים אלו התרחשו תהליכי שינוי נוספים בסעד, צמיחה דמוגרפית, ועוד. מטבע הדברים מתעורר הצורך לשוב ולבחון את המערכת מעת לעת. כפי שכתבנו ביעדים של שנת 2012 בכוונתנו לקיים בחודשיים הקרובים שיח קהילתי. מטרת השיח לבדוק מה הם הערכים והמסגרות אותם חשוב לנו לשמר, ואם יש דברים במסגרת או בתוכן של מערכת החינוך הבלתי-פורמאלי שאותם היינו רוצים להתאים למציאות המשתנה. פרטים נפרסם בהמשך ונשמח להשתתפות של כל ההורים.

ענת ek

הודעות

הודעה מוועדת ותיקים:

יעקב פרידמן ממלא את מקומה של רחל יניב באחריות לניקוי הבתים של הוותיקים. נא להתקשר ליעקב רק לאחר השעה 16:00 אחה"צ. אם יש משהו דחוף במשך היום, נא להתקשר לברוריה גורן. תודה.

שעת סיפור בספריית הילדים:

השבוע ביום ב', א' אייר, 23/4, **שעת סיפור עם דרורית** - שימו לב בשעה 7.30. לאחר מכן ניתן לשאול ספרים ודי.וי.די. עד השעה 19.00. מוזמנים בשמחה.

בעיתון "ישראל היום" של יום ה' (כז' בניסן), מצאנו סיבה לגאווה מקומית במאמרו של אילן גטניו, המספר על עדי ששון, סטודנטית שגרה בסעד, ועבדה בעבר בקייטרינג וכיום בגנים בסעד:

ישראל את דרכה צרפת

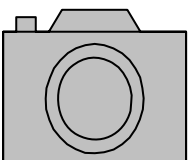
גאווה מקומית: שלושה סטודנטים מישראל העפילו לגמר תחרות הצילום העולמית של "גוגל".

עבודותיהם יוצגו בגלריית סאצ'י היוקרתית בלונדון.

אחת מהם היא עדי ששון, בת 25, סטודנטית לצילום ולמדיה דיגיטלית שנה שניה במכללת ספיר שבנגב, המתגוררת במגורי סטודנטים בקיבוץ סעד... הצילומים של עדי ששון הם חלק מפרויקט רחב המתעד את הלילות בקיבוץ סעד, קיבוץ דתי הממוקם בעוטף עזה.

מספרת עדי: "לילה אחר לילה אני משוטטת ברחבי הקיבוץ בשלווה, נדהמת מהניגודיות בין החיים ביום לבין הדממה בלילה: הדומם תופס מקום מרכזי, דברים נדחקים ונסתרים מתעוררים לחיים. צילום בלילה מעניק פרספקטיבה ומשמעות אחרת לדברים. יש משמעות לזמן, תזווה לאורך זמן מותירה את חותמה".

בהצלחה לך עדי בהמשך הדרך – מחזיקים לך אצבעות!

דברים חלופה מטקס ברכת האילנות

לא פעם אנחנו שואלים עצמנו, מדוע ארץ הבחירה היא דווקא כאן, בארץ ישראל? מדוע לא הביא ה' את אבותינו לשווייץ, למשל, ארץ בלי בעיות מים, הם זורמים שם חופשי, מפלים, נהרות, אגמים. נו, ואם לא שווייץ, אפשר היה להתפשר אולי על טורקיה, למה דווקא לארץ הזו שבה רוב קיום החקלאות תלוי בגשם?

הקב"ה מכיר את עם ישראל, ויודע את הראש שלהם, וברור שזו תהיה השאלה הראשונה כשיגיעו לארץ... ולכן התשובה כבר כתובה מראש וידועה לכולנו:

דברים פרק יא':

(יא) כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים היא אשר יצאתם משם אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק:

שם בארץ מצרים, בצמידות לנהר, לא חסרים מים. ההשקיה היא על ידי פתיחת תעלה מהנהר לשדה, בכף הרגל. הכול פשוט. האדם לא תלוי בחסדי אף אחד, לכל היותר בחסדי הנהר הזורם תמיד. ולכן בארץ כזו מתפתח טיפוס אדם שלא מתפלל לכלום, לא מוטרד, חי בעולם שכולו טוב, ולא דורש מעצמו שום תיקון, אדם שחש שהכול מגיע לו, ושהעולם שייך לאבא שלו. לעומת זאת, היהדות בנויה הפוך.

ואני ממשיך בדברים יא':

(יא) והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים:

(יב) ארץ אשר ה' אלוהיך דורש אותה תמיד, עיני ה' אלוהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה:

דווקא בארץ הזו שלנו – התלות בגשם היא מהותית לארץ ומהותית לתפיסת העולם היהודית. היא מהותית בכך, שזו ארץ שבה אתה לא חי רק בזכות עצמך, אלא הזכות לחיות כאן היא בהיותנו חברה מתוקנת, כפי שנצטוונו. הגשם הוא ביטוי מוחשי לכך שאלוהים משגיח על הארץ ועל העם. עיניו צופות במעשי בני האדם. הגשם הוא השכר הטבעי, הוא החיים הניתנים לעם וחברה הנוהגים כיאות, באורח החיים שהתורה ציוותה.

בדיוק כפי שכתוב בהמשך:

(יג) והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אנוכי מצווה אתכם היום לאהבה את ה' אלוהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: (יד) ונתתי מטר ארצכם בעיתו יורה ומלקוש ואספת דגנך תירושך ויצהרך:

ועכשיו אני אומר חברות וחברים, כולנו בוודאי צעדנו דרך לא קטנה בכיוון הנכון.

שאם לא כן, איך נסביר את כמות המשקעים שירדו בחורף שזה אך חלף לו, איך נתרץ את 475 מ"מ הגשם שנתברכנו בהם השנה?

ומעבר לכך, מה נגיד ומה נאמר על פיזורם של הממטרים על פני חודשי החורף, ממש ממש כמו על פי הזמנה, כמו בתוכנית עבודה?

רוו בעתם אלפי הדונמים של שיבולי החיטה גשם ונקווה לשפע יבול. קיבלו את מנת מימם חלקות הגזר והתפוי"א הנרחבות. שתו עצי המטר והפרדס באהבה טל ומטר זה.

